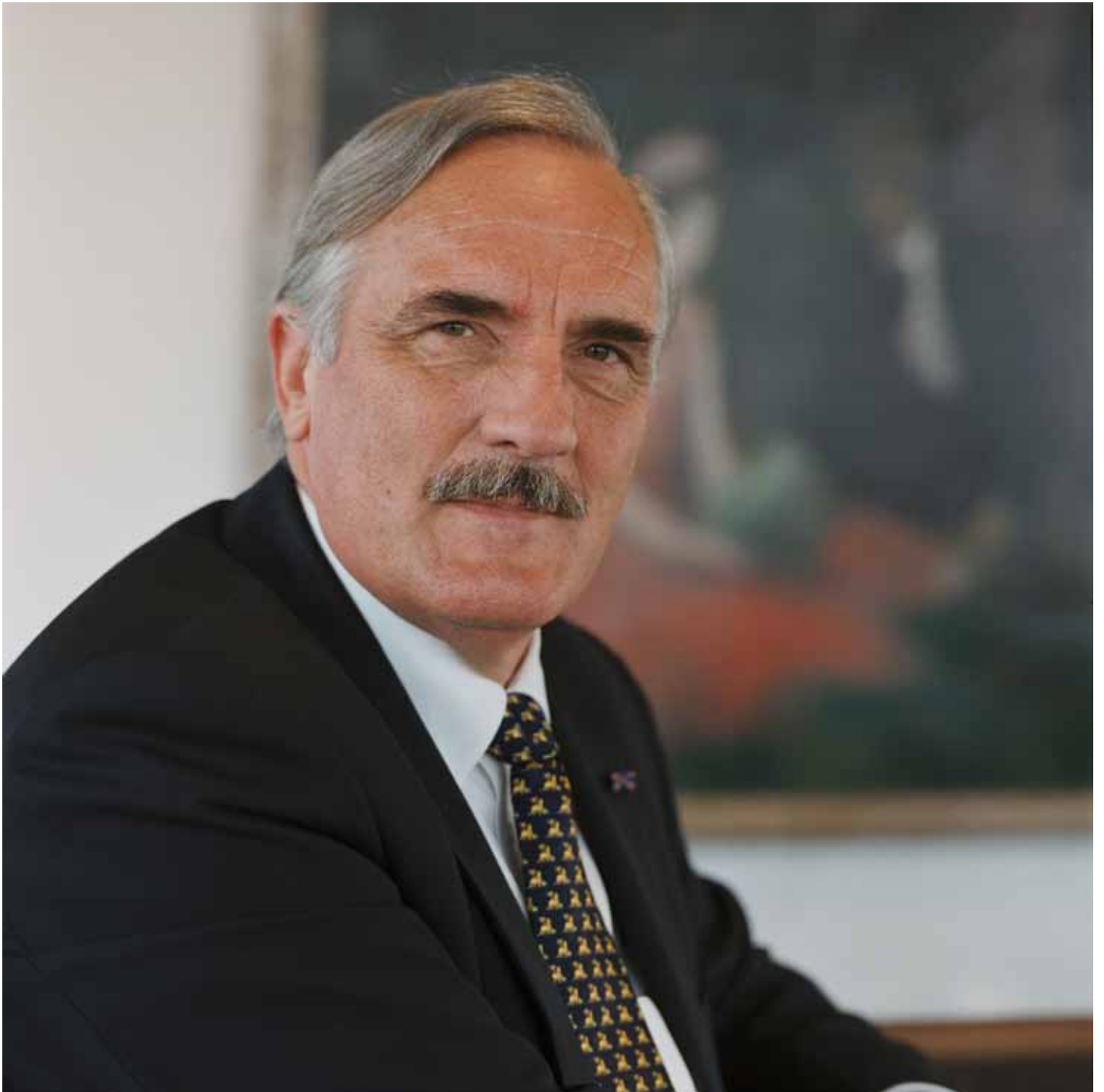

Geert Jansen

*“Afspraken uit Natuurakkoord
gewoon uitvoeren”*

Na een moeizame totstandkoming van het Natuurakkoord tussen Rijk en provincies, volgde een volgende moeilijke kwestie: hoe moeten de beschikbare ruilgronden en het geld tussen de provincies worden verdeeld? De Commissie Jansen wist de provincies op een lijn te krijgen, maar concludeerde ook dat het budget ernstig tekortschiet. Het nieuwe regeerakkoord brengt alles nu echter weer in een ander perspectief.

— Koen Moons (redactie)

> DE GLOBALE UITKOMST van het Onderhandelingsakkoord Decentralisatie Natuur dat toenmalig staatssecretaris Bleker en het Interprovinciaal Overleg (IPO) begin 2012 sloten, is wel bekend: verantwoordelijkheid voor natuur naar de provincies, vermindering van het natuurbudget. Voor de ontwikkeling van het resterende deel van de EHS – na herijking wel te verstaan – zijn ruilgronden beschikbaar: gronden die al eerder door het Rijk zijn aangekocht om later te ruilen voor grond in de EHS, of te verkopen ten behoeve van aankoop in de EHS. Het geld uit deze gronden moet nu over de provincies worden verdeeld.

Ingewikkelde klus

Onder leiding van oud-Commissaris van de Koning van Overijssel, Geert Jansen, zocht de ‘externe commissie Ontwikkelopgave Natuur’ naar een evenwichtige verdeling van het geld. “Een bijzonder ingewikkelde klus”, zegt Jansen nu. “Het begon met het verzamelen van hard feitenmateriaal. Waar gaat het precies over?

“Het natuurbeleid is nu gek genoeg eenduidiger dan toen het beleid nog gecentraliseerd was.”

Wat is verworven en ontwikkeld. Welke afspraken hebben provincies gemaakt? Daarbij viel op dat er onder het oude beleid grote verschillen waren in de bilaterale afspraken tussen het Rijk en de verschillende provincies. Het natuurbeleid is na decentralisatie gek genoeg eenduidiger dan toen het beleid nog gecentraliseerd was. “

De inventarisatie gaf een globaal beeld van de ontwikkelopgave per provincie. Daarna volgde een visitatieronde langs alle provincies. Jansen: “Daar moest het beeld compleet worden: wat moet er gedaan worden aan werving en ontwikkeling van EHS en hoeveel grond is er voor de dekking beschikbaar? En, welke juridische verplichtingen is de provincie aangegaan, bijvoorbeeld in het kader van de PAS of KRW? Die moeten qua dekking het eerst geregeld zijn. Daarna is gekeken naar wat provincies moeten doen om aan Europese verplichtingen te kunnen voldoen.”

“Als je er als boekhouder naar kijkt, is het onverstandig geweest.”

Herverdeling van minnen

Zo kwamen alle ‘plussen en minnen’ van de provincies in beeld. De ontwikkelopgave na de provinciale herijking bleek bijna twee maal zo groot als de 17.000 hectare verwerving en 40.000 hectare inrichting, die in het Natuurakkoord waren overeengekomen. Ook bleek dat met het geld uit het Natuurakkoord slechts 48% van de verplichtingen gerealiseerd kunnen worden. “Het werd dus eerder een herverdeling van minnen”, aldus Jansen. Geen gemakkelijke taak. Toch heeft de commissie een geschikte rekenmethodiek gevonden voor die verdeling en is er een advies uitgerold waar de verantwoordelijke gedeputeerden van alle provincies mee konden instemmen. Richting het Rijk doet de commissie enkele belangrijke aanbevelingen. Zo moet er om aan de internationale verplichtingen te kunnen voldoen meer geld komen en moeten de zogenoemde BBL-gronden (Bureau Beheer Landbouwgronden) van het Rijk eerder beschikbaar komen. “Eerder was afgesproken dat eerst 6.000 hectare beschikbaar komt en na 2016 nog eens 8.000 ha. Maar van die eerste categorie ligt een groot deel al op de juiste plaats, dus die kunnen helemaal niet verkocht worden. Dan blijft er voor de dekking voor de opgave die we op dit moment hebben, te weinig over.”

Regeerakkoord

In het nieuwe regeerakkoord van het kabinet Rutte II wordt, wellicht gedreven door het rapport van de Commissie Jansen, extra geld uitgetrokken voor het natuurbudget dat jaarlijks naar het provinciefonds gaat. Ook werd door premier Rutte gesproken over het realiseren van de gehele oorspronkelijke EHS, al is staatssecretaris Co Verdaas in een brief aan de Tweede Kamer daar minder uitgesproken over. Daarin schrijft hij: ‘Het kabinet zet in op een robuuste EHS waarbij de internationale doelen leidend zijn. Dat wil zeggen: een kop op de eerdere afspraken van het natuurakkoord over de herijkte EHS.’

Hoe kijkt Jansen naar deze nieuwe ontwikkelingen? “Wat ik er van gehoord heb, klinkt heel positief in de oren. Dat extra geld is nodig om te doen wat we moeten doen, en misschien wel meer.”

Over de vraag of het verstandig is om nu toch weer realisatie van de oorspronkelijke EHS na te streven, laat Jansen zich liever niet uit. In elk geval vindt hij dat dit voornemen van het kabinet de uitvoering van het decentralisatieakkoord niet in de weg mag staan. “Ik ben een man van ‘afpraak is afspraak’. Dat akkoord staat er gewoon. Alle partijen houden zich nu aan de afspraken. Natuurlijk mag je daarop later aanvullen. Maar daarover moeten IPO en de nieuwe staatssecretaris eerst in overleg. Dat is een nieuwe politieke discussie.”

Onverstandig?

Was het, de cijfers uit dit rapport kennende, achteraf gezien wel verstandig van de provincies om met het Natuurakkoord in te stemmen? Jansen: “Als je er als boekhouder naar kijkt, is het onverstandig geweest. Als je kijkt vanuit de inhoud en naar de bestuurslaag die voor deze zaken het beste verantwoordelijk kan zijn, dan is het wel een heel verstandig akkoord. Want ik ben er van overtuigd dat deze taak het beste bij de provincies kan liggen.” <